

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 10. oktober 2024
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Benjamin Vynne
Muschinsky
Sagsnr.: 2024-11692
Dok.: 3431555

Besvarelse af spørgsmål nr. 1484 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1484 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 12. september 2024. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Peter Hummelgaard

/

Helene Bendtsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1484 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for, om han ikke mener erstatningen på 35.000 kr. for et tabt menneskeliv er for lille, og han bedes tage stilling til om 1) vi bør anerkende en bredere personafgrænsning af ofre end den, sagen er gået ud over, f.eks. pårørende og 2) om han vil igangsætte et arbejde, som skal øge erstatningerne, jf. artiklen ”Erstatning er en hån mod familie til afdød, mener politikere” fra tvsyd.dk den 4. september 2024?”

Svar:

1. Den artikel, som der henvises til i spørgsmålet, omhandler en tragisk sag, hvor en 51-årig mand i december sidste år døde efter at være blevet påkørt. Det fremgår af artiklen, at den afdødes mor havde fremsat et erstatningskrav til dækning af udgifter til bl.a. begravelse og oprydning af den afdødes lejlighed samt et krav på godtgørelse for psykisk smerte, som moderen bl.a. var blevet påført ved tabet af sin søn. Det fremgår endvidere af artiklen, at den afdødes mor blev tilkendt 35.000 kr.

Jeg er ikke i besiddelse af nærmere oplysninger om, hvad det tilkendte beløb på 35.000 kr. dækker over.

Af principielle grunde finder jeg det i øvrigt rigtigst ikke at udtale mig om konkrete sager, der er eller har været behandlet ved domstolene.

2. Om erstatning og godtgørelse vil jeg vil indlede med at oplyse, at efter almindelig dansk erstatningsret kan den, der som følge af en andens handlinger eller undladelser er blevet udsat for skade og derved har lidt et økonomisk tab, rette et erstatningskrav mod den, der har forvoldt skaden. Det, som kan kræves erstattet, er et opgjort økonomiske tab. Formålet med erstatning er at stille skadelidte økonomisk som om, at skaden ikke var sket.

Der er herudover i visse tilfælde mulighed for at få godtgørelse for ikke-økonomisk skade. En ikke-økonomisk skade er karakteriseret ved, at vurderingen af skaden beror på mere subjektivt prægede kriterier som lidelse, tort, ubehag mv., hvor der ikke uden videre kan opstilles en objektiv økonomisk målestok for skadens omfang eller tabets størrelse. Skaden kan med andre ord ikke opgøres i ”kroner og øre”. Tilkendelse af godtgørelse

for ikke-økonomisk skade forudsætter, at der er en særlig hjemmel i lovgivningen hertil.

3. Om de regler om erstatning og godtgørelse, der kan være relevante for den sag, som omtales i artiklen, kan jeg oplyse, at efter erstatningsansvarslovens § 12, stk. 1, skal den, der er erstatningsansvarlig for en andens død, betale erstatning for rimelige begravelsesudgifter.

Efter erstatningsansvarslovens § 26 a, stk. 1, kan den, der forsætligt eller ved grov uagtsomhed forvolder en andens død, pålægges at betale en godtgørelse til efterlevende, der havde en særlig nær tilknytning til den afdøde. Efter erstatningsansvarslovens § 26 a, stk. 2, skal der ved vurderingen af, om der skal betales en sådan godtgørelse, og ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse, lægges særlig vægt på karakteren af skadevolderens handling og på den lidelse eller krænkelse, som må antages at være påført den eller de efterlevende.

Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2002-03, tillæg A, L 4, side 81 og side 89 ff., at bestemmelsen giver mulighed for i særlige tilfælde at tilkende de efterladte en godtgørelse for lidelse eller krænkelse som følge af en nærtståendes død. Bestemmelsens anvendelsesområde er begrænset til tilfælde, hvor dødsfaldet er sket under sådanne kvalificerende omstændigheder, at der må antages at være tale om en særlig følelsesmæssig belastning for eller krænkelse af de efterladte. Det fremgår endvidere, at hvis dødsfaldet er forvoldt ved grov uagtsomhed, indebærer vurderingen efter stk. 2, at der ud over skadevolderens grove uagtsomhed som udgangspunkt konkret skal foreligge omstændigheder, der må antages at indebære, at de efterladte i særlig grad påføres lidelse eller krænkelse som følge af dødsfaldet. Ifølge forarbejderne vil der være en række tilfælde, hvor skadevolderen vil kunne blive dømt for overtrædelse af straffelovens § 241 om uagtsomt manddrab, som ikke vil være omfattet af den foreslåede godtgørelsesregel. Dette hænger bl.a. sammen med, at straffelovens § 241 ikke er begrænset til dødsfald forvoldt ved grov uagtsomhed, men også omfatter dødsfald forvoldt ved simpel uagtsomhed.

Personkredsen, som er berettiget til efterladtegodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26 a, stk. 1, blev udvidet i 2021, jf. lov nr. 290 af 27. februar 2021 om ændring af straffeloven og lov om erstatningsansvar (Styrket indsats mod farlig kørsel m.v.). Efter forarbejderne til bestemmelsen, jf. Folketingstidende 2020-21, tillæg A, L 141, side 18,

omfatter den relevante personkreds herefter som udgangspunkt ægtefæller, samlevende, mindreårige børn, forældre til mindreårige børn, søskende, voksne udeboende børn og forældre til voksne udeboende børn, uden at der skal foretages en nærmere vurdering af de konkrete følelsesmæssige relationer mellem disse efterlevende og den afdøde. Andre kan dog efter omstændighederne også være omfattet af reglen. Det forudsætter, at der har været et sådant særligt forhold mellem den pågældende og den afdøde, at der må antages at være tale om en tilsvarende følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet.

Om godtgørelsens størrelse fremgår det endvidere af forarbejderne til bestemmelsen, at den maksimale godtgørelse i almindelighed forudsættes at være i størrelsesordenen 100.000 kr. Hvis dødsfaldet er forvoldt ved grov uagtsomhed, må godtgørelsen normalt fastsættes til et mindre beløb, idet det dog forudsættes, at der ikke udmåles helt bagatelagte beløb.

4. Jeg har ikke planer om at foreslå ændringer af de regler, der er beskrevet ovenfor.

Det er dybt ulykkeligt, når man som forælder oplever, at ens barn pludselig mister livet. Det gælder naturligvis også forældre til voksne, udeboende børn. Jeg er derfor glad for, at kredsen af personer, som har ret til efterladtegodtgørelse, blev udvidet så sent som i 2021, så også forældre til voksne, udeboende børn som udgangspunkt er omfattet af den personkreds, der kan have ret til godtgørelse.

I forhold til godtgørelsernes størrelse mener jeg generelt, at det er væsentligt, at de tilkendte godtgørelser ikke i almindelighed opleves som urimeligt lave. Samtidig er det vigtigt holde sig for øje, at en godtgørelse ikke ydes for et økonomisk tab. Muligheden for at tilkende godtgørelse til efterladte må altså ikke forstås sådan, at der kan sættes pris på et menneskeliv. Vurderingen af, på hvilket specifikt niveau godtgørelserne til efterladte bør ligge, for at de opleves som rimelige, er derfor også særdeles vanskelig, og selv et meget højt beløb vil typisk ikke kunne kompensere de efterladte for den sorg, de står tilbage med.